

Missziói gyülekezet: a következő lépés

Lekció: Jn. 15.1-17/Textus: ApCsel 11.19-30; 13.1-3

2016. február 21.

Az elmúlt héten elkezdtük a Pál apostol a korinthusi gyülekezethez írt első levelének magyarátát. A gyülekezettel kapcsolatban három meghatározó igazságot állított elénk a szakasz: Istené vagyunk, nem a magunkéi; szentek vagyunk, de nem bűntelek; gazdagok vagyunk, de nem teljesek. A korinthusi gyülekezet születésének a hátterét adja elénk az antiókhiai gyülekezet születésének és növekedésnek, illetve Pál kiküldésének a története. Ha ezt látjuk, sokkal jobban értjük, hogy miért hangsúlyozza Pál az 1Kor 1.2-ben, hogy Isten "ekkléziája" mindazok, akik - nemcsak Korinthusban, hanem bárhol - segítségül hívják az ő nevét. Ha látjuk, hogyan előzte meg oly sok minden azt, hogy Pál megjelent Korinthusban és hirdette a Krisztust, akkor az egész korinthusi levelezés egy nagyobb, mélyebb kontextusba kerül.

De nem csak ezért választottam a mai textusunknak ezt a szakaszt. Nyilván, mindenkit foglalkoztat az, hogy mit fogunk ma bejelenteni a gyülekezetnek. Néhány hete, amikor már ezen a vasárnapon gondolkodtam, két gyülekezeti vezetőnk, egymástól függetlenül, erre a szakaszra mutattak rá. (Fekete Imre gondnok, Bobby Booze) Ráadásul korábban (2009) beszéltem erről a bibliai szakasról, és érdekes ennek a fényében újra rátekintenünk a gyülekezetünkre. Akkor az alkalmazás kicsit más volt, mint ma lesz, de alapjaiban mégis ugyanaz hangzik.

Az antiókhiai gyülekezet születését és életét mutatja be a ma olvasott szakasz. Az alaptételünk a következő: az antiókhiai gyülekezet missziói gyülekezet – és mint ilyen, mércéje (de nem mintája) minden mai gyülekezetnek. Missziói gyülekezet az a gyülekezet, amely (Isten ígéjével összhangban) létét, életét abból eredezteti és abból az identitásból él, hogy ő Isten elküldött közössége ebben a világban. Ahogyan az Atya elküldte a Fiút, úgy küldi el a Fiú - a Lélek által felhatalmazva - a benne hívők közösségét (vö. Jn. 20.21-22). Az egyház tehát nem önmagáért, nem a tagjaiért van csupán, hanem azért, hogy egész életével Jézus Krisztusról tegyen bizonyosságot a világban. Így beszélünk missziói gyülekezetéről; az egyház/gyülekezet nem a programjaiban, hanem már a létében is missziói, küldött.

A missziói gyülekezet életének négy mozzanatára figyelünk a mai igehirdetésben.

I. A missziói gyülekezet születése: evangélizáció

Az antiókhiai gyülekezet születése mögött nem álltak gyülekezetplántálási stratégia, szociológiai felmérés, felekezeti döntés, egyházi hivatalosok és pontosan megszabott költségvetés. Nincsenek nevek, akiket később úgy tisztelhetek volna, mint gyülekezetalapító atyák. Ehelyett azok vannak, akik „*az István miatt támadt üldözés következtében szétszóródtak...*”. A gyülekezet alapítói névtelen menekültek.

Jeruzsálemből menekülnek számosan, mert István megkövezése után beindult a Jézus-követők meghurcolása, bebörtönzése, hitük megtagadására kényszerítése. Ezek az emberek nyomorúságban vannak. Bizonytalan az otthonuk, a megélhetésük, a családjuk sorsa. Könnyen lehet, hogy szétszakadtak családok, hogy egyesek már börtönbe kerültek. Nem tudunk semmit a személyes drámákról, de nem kell túl nagy fantázia ahhoz, hogy belássuk, számos ilyen történet húzódik meg a háttérben. Az első tanítványok tehát szétszóródtak, és ezzel akár hatalmas és végzetes csapás érhetne volna a kibontakozó jézus-mozgalmat, de nem ez történt. Amint a gomba szétszórja a spóráit, egy növény a magjait, úgy szaporodott meg a tanítványok száma, úgy terjedt az Ige. Azért, mert ezek a menekültek „*hirdették az igét*”, „*hirdették az Úr Jézust*” először csak zsidóknak, de egyesek görögöknek, azaz pogányoknak is. „*És az Úr keze velük volt, úgyhogy sokan hittek, és tértek meg az Úrhoz.*” Azaz az Úr hitelesítette Jézusról szóló bizonyoságtételüket jelekkel és csodákkal, a Szentlélek erejének kiárasztásával (vö. 4.30). Az ő Urukna, Jézusnak kedves volt, hogy azok, akik neve miatt kerültek nyomorúságba, nem elerőtlenedtek, nem estek kétségbe, nem fordultak el csalódottan ettől az Istentől, aki hagyja őket üldözést szenvedni. Amerre mentek, ahova eljutottak, hirdették Jézust. A teher, ami rájuk nehezedett, a nyomás, hogy menekültté lettek, nem vette el szívük örömét, a megtalált Jézus jelenlétének valóságát, a hitnek azt a bizonyosságát, hogy nincs más név és nincs más út, nincs más valóság, csak Jézus. Ezért még a válságban is Jézusról tesznek bizonyoságot. Nem azért, mert parancsot kaptak az evangélizációra, nem azért, mert elvárták ezt tőlük, hanem azért, mert Jézus csordult túl szívükben. Vajon mi ennek, és ezen keresztül az antiókhiai missziói gyülekezetnek a titka?

II. A missziói gyülekezet épülése: tanítás

Antiókhiaiban sokan megtértek az Úrhoz, megszületett a hívők közössége, de szükség volt a gyülekezet megalapozására, megerősödésére. Amikor megtudták Jeruzsálemben, hogy milyen nagyszámban megtértek pogányok Antiókhiaiban, elküldték Barnabást. Barnabásnál alkalmasabb embert nem könnyen találtak volna Jeruzsálemben erre a feladatra. Maga is pogány vidéken nőtt fel (ciprusi diaszpóra zsidóként), és így jól ismerhette a nem zsidók életét, szokásait. Ezen felül bőkezű adakozással tett Jeruzsálemben bizonyoságot arról, hogy szíve-lelke egy az Úrral és az első gyülekezettel (4.36-37), ami nyilvánvalóan azt jelentette, hogy az apostolok bíztak benne. De talán ennél is fontosabb személyisége, hiszen nem véletlenül kapta a Barnabás, azaz a „Vigasztalás fia” elnevezést. Bátorító, másokat erősítő, felkaroló, nagylelkű személyisége és szolgálata meghatározó volt a misszióban.

Barnabás, amikor szembe találja magát az antiókhiai hívekkel, „*látta az Isten kegyelmét, megörült, és bátorította mindnyájukat, hogy szívük szándéka szerint maradjanak meg az Úrban.*” Felismeri és elismeri Isten munkáját valami egészen újban és különlegesben. Nem kezd el okoskodni, hogy ezeknek a pogányoknak be kell tartani a zsidó szokásokat ahhoz, hogy az Úr népéhez tartozzanak (ez ekkor még nagy kérdés, vö. Apcsel 15.), hanem örvendezik az Úr kegyelmében, és bátorítja őket.

Tudja azonban azt is, hogy a tanítványokat tanítani kell, fel kell építeni őket a hitben, és látta, hogy önmagában kevés ennek a nagy sokaságnak a tanításához. Ezért elment Tarzuszba, megkereste Sault (Pált), és magával vitte Antiókhiaába. *„Egy teljes esztendeig dolgoztak együtt a gyülekezetben, és igen nagy sokaságot tanítottak.”* Vajon mit tanítottak egy éven át? Hogyan formálódik a tanítvány, mire van szüksége a nemrégiben megtért embernek? Jézus tanítását, sőt, magát Jézus Krisztus személyét tanították. Nem pusztán erkölcsi vagy bibliai (ószövetség) igazságokat, hanem azt, hogy mit jelent, hogy Krisztussal együtt meghaltak, és Krisztussal együtt feltámadtak egy új életre. A tanítás úgy formálta a tanítványok életét, hogy levetkőzzék a régi, bűnös természetet, az óembert, és felöltözzék, magukra öltsek Jézus Krisztust. Ez a krisztusi tanítás, tanítványság szíve: Az életem Krisztusé, vele együtt meghaltam és feltámadtam, és ezért átformálódok Krisztus képére. A missziói gyülekezet olyan tanítványok közössége, akik értik és élik, hogy Krisztusban új emberré lettek.

III. A missziói gyülekezet együttérzése és áldozata a testvérek iránt: diakónia

Amikor jeruzsálemi próféták vendégeskedtek az antiókhiai testvéreknél, és egyikük megjövendölte, hogy az egész birodalomra kiterjedő, nagy éhínség várható, az antiókhiai gyülekezet nem maradt tétlen. *„A tanítványok pedig valamennyien elhatározták, hogy aszerint, amint kinek-kinek módjában áll, valami segítséget küldenek a Júdeában lakó testvéreknek.”* Az éhínség keményen sújtotta Júdeát; amint a Josephus Flavius megírta, halálos áldozatokat is szedett (vö. Stott, Acts, 205). Az összegyűjtött ajándékot Barnabás és Saul vitte el a jeruzsálemi gyülekezet elöljáróihoz.

A missziói gyülekezet nem önmagáért létezik. Isten családja részének tekinti magát, és nem pusztán saját érdekei, saját szükségei irányítják döntéseit. Arra gondolni, hogy antiókhiai pogányok a sajátjukból adnak és gyűjtenek júdeai zsidó emberek megsegítésére, nonszensz. Az Isten népében ugyanakkor ez a lépés természetes kell, hogy legyen. Képesség, lehetőség volt az egyik oldalon, és szükség, rászorultság a másikon. Ezzel azt is kifejezték az antiókhiai tanítványok és a gyülekezet, hogy a zsidó Jézus-követőket testvérnek tartják, egy nép, egy test velük. A missziói gyülekezet nem csak saját növekedésével, életével, egészségével van elfoglalva, hiszen Isten Országát látja a szemei előtt, amely sokkal nagyobb, mint egyetlen közösség vagy akár felekezet élete.

IV. A missziói gyülekezet együttérzése és áldozata a távollévők iránt: misszió

Amikor a gyülekezet vezetői, próféták és tanítók a legkülönbözőbb etnikai háttérből, egy alkalommal imádkoztak és böjtöltek, ezt mondta a Szentlélek: *„Válasszátok ki nekem Barnabást és Sault arra a munkára, amelyre elhívtam őket.”* Feltűnő a leírás tömör volta: *„Akkor böjtölés, imádkozás és kézzátétel után elbocsátották őket.”* Ezzel indul Pál apostol és Barnabás első missziói útja, amely során gyülekezetek születnek a népek között, és amely után Antiókhiaába térnek vissza beszámolni mindarról, amit az Úr tett velük és általuk.

Vajon mennyire hiányzott az antiókhiai gyülekezetnek két kedves tanítójuk, Barnabás és Saul? Vajon mióta érlelődött már a döntés kiküldésükről, hiszen itt már csak azt olvassuk, hogy a Szentlélek arra a munkára kéri az elkülönítésüket, amelyre már elhívta őket? Vajon voltak-e olyanok, akik azt mondták, még nem jött el az ideje annak, hogy a pogányok közé menjenek, még nem jött el az ideje annak, hogy mások átvegyék a vezető helyüket, mindez a gyülekezet leépüléséhez fog vezetni? Még az is lehet, hogy voltak ilyen hangok (amelyeket kétségkívül ismerünk az egyház történetéből), de a nagy többség, akik imádkoztak, akik a Lélek szerint jártak, egy volt abban, ahogy Barnabást és Pált böjttel, imádsággal, kézzrátétellel kibocsátották. Igen, biztos hiányoztak a gyülekezetből, biztosan megváltoztak dolgok, de tudták: nem csak önmagukért, hanem azokért a népekért is felelősek, akik még nem hallottak Jézusról. Mert az antiókhiai gyülekezet missziói gyülekezet volt – nem a nevében, hanem a gondolkodásában, életvitelében, imádságában, Jézus követésében. Készek voltak áldozatot hozni a még nem hívőkért, és ezért engedelmeskedtek a Léleknek, és kiküldték két legjobb emberüket a pogányok közé. Áldozatuk, lemondásuk gazdagodást hozott Isten Országának, mert terjedt az Ige, és végül meggazdagította őket is, amikor meghallották, milyen hatalmas dolgokat tett az Úr az ő Barnabásuk és Sauluk által (14.27).

Mi jellemezte tehát az antiókhiai, ezt a nagyvárosi missziói gyülekezetet? Mi az, amilyen gyülekezetté mi is mindig szerettünk volna formálódni Isten kegyelméből? Születése a Szentlélek munkája olyan Jézus-követők által, akik a nyomorúságban is készek és képesek voltak Jézust hirdetni. Krisztusi elkötelezettség mindenek felett. Mi a titkuk? Egy olyan vezető érkezik a formálódó közösségbe, aki nyitott az újra, sőt, képes egy másik vezetőt is maga mellé venni a gyülekezet életébe. Mi Barnabás döntéseinek a titka? A pogánygyülekezet tagjai közösséget vállalnak a zsidó származású testvérekkel, és adományaikkal segítik őket, ami abban a világban elképzelhetetlen volt. Mi ennek a titka? Végül készek elbocsátani, kiküldeni két legjobb emberüket a népek közé, imával, áldással, miközben ez által ők nem keveset veszítenek. Mi a titka? Az, amiről Lukács így ír: „*A tanítványokat pedig Antiókhiaiban nevezték először keresztyéneknek.*” Valószínű, gúnynévként ragadt rájuk, hogy keresztyének, krisztianoi, azaz krisztusiak. Mert állandóan erről a Krisztusról beszéltek, ehhez mérték magukat, ennek szolgálatába álltak. Rájuk ragadt hát Krisztus neve. A keresztyének, a krisztusosok rajongtak Jézusért, róla beszéltek, belőle éltek, amikor furcsa viselkedésük miatt kérdezték őket, Krisztusról szóltak. A missziói gyülekezet titka, hogy krisztusi emberekből felépülve krisztusi gyülekezet. A krisztusi gyülekezet ugyanakkor missziói gyülekezet. Amelyik gyülekezet pedig nem missziói, nem is krisztusi. Az antiókhiai gyülekezet, a missziói gyülekezet titka, hogy Krisztus élete testesül meg általa, Krisztust öltözte magára. Vajon megadatik-e ez a kegyelem nekünk is, a gazdagréti gyülekezetnek?

V. Gyülekezetünk, mint missziói gyülekezet - a következő lépés

Végezetül reflektálnunk kell együtt gyülekezetünk jelen helyzetére, és arra, hogy vajon mire hív bennünket a Szentlélek a mai igéből szólva. Mindezt pedig nem általánosságban kell megtennünk, hanem abban a konkrét helyzetben, amelyben vagyunk- mindig,

minden igehirdetésben ennek kell történnie. Ez a mai napon azonban a megszokottól eltérő lesz, mert az alkalmazást személyesen, magamon kezdem.

Talán így tudom a lényegét a legtömörebben megfogalmazni: Isten elhívása alapján a gyülekezet lelkipásztori vezetését a következő hónapokban leteszem, átadom - és szolgálatom a gyülekezet lelkipásztorként kifelé, a misszióra fog irányulni. A gyülekezetből nem megyek el - ahogyan Pál és Barnabás sem hagyták el az antiókhiai gyülekezet, hiszen onnan indultak, és oda tértek vissza, az volt az otthonuk.

Miért?

Három évvel ezelőtt Isten szembesített azzal, hogy vajon kész vagyok-e a biztosságos, a megszokottat, a nagyra értékeltet magam mögött hagyni, és továbblépni az ő követésében. Már azelőtt is régen foglalkoztatott, hogy az evangéliummal elérjük az Istentől távol élő embereket, és hogy ehhez új gyülekezeteket kellene indítani Budapesten. Azt is láttam, hogy ennek egyik emberi feltétele egy olyan lelkipásztor, aki ezt a munkát végzi; el is mondtam ezt másoknak. De amikor visszakaptam, hogy miért ne lehetnék én ez az ember, eszem ágába sem jutott, hogy elhagyjam gyülekezetünk lelkipásztori szolgálatát. Mert - és ezt őszintén mondom - emberileg szólva nincs számomra jobb hely, mint a gazdagréti gyülekezet. Isten munkálkodik közöttünk, otthon vagyok, nagyon sok szeretetet és megbecsülést kapok. Itt születtek és növekedtek fel a gyermekeim, ide tartozik a családnk. Mint gyülekezet, felépültünk, áldásokat nyertünk, gazdaggá lettünk. Miért hagynám ezt el? De három éve Isten megszólított, és elém tette a kérdést: kész vagy-e elindulni, van-e hited arra, hogy én áldássá akarlak tenni azok között, akik nem ismernek engem? Kész vagy-e kockáztatni, ajándékaidat, képességeidet megforgatni, befektetni Isten Országáért, bőséges gyümölcstermésért? És azt mondtam, hogy igen.

Mit?

Mit fogok tehát tenni? Három év alatt hordoztam, forgattam a szívemben, milyen formát ölt az elhívás. Olvastam, imádkoztam és terveztem, beszélgettem közeli barátokkal, egyeztettem az egyházkerületünk püspökével, Szabó Istvánnal, hiszen a gyülekezetén kívüli szolgálat csak egyházi felhatalmazással végezhető. Az ő kérésének megfelelően három terület lesz előttem: Az első, az egyházkerületünkben az elmúlt években indított új gyülekezetek lelkipásztorainak támogatása. A második, Budapest és az agglomeráció missziójának elősegítése (amelyben alapvetően új gyülekezetek indítása is szerepelne, a lelkipásztorok képzésével, kísérésével). Végezetül pedig - és ebben Isten ajándékát, és Püspök Úr bölcsességét is látom - azt a kérést kaptam az utóbbtól, hogy ezt a szolgálatot a gyülekezetben maradva végezzem, a gyülekezet háttérével, és minimális gyülekezeti szolgálatot is végezve (havi egy igehirdetés, ill. egy csoport). Isten előtt könnyek között megharcoltam, hogy elengedem a gyülekezet, és elmegyek; ajándékba kaptam, hogy ennek még sem kell így lennie. Ezen a ponton köszönöm meg a presbitérium bizalmát és támogatását, hiszen az ő kezükbe is lettem, hogy fontolják meg, és döntsenek arról, hogy mint a gyülekezet vezetősége támogatják-e ezt a missziói munkát, illetve azt, hogy ebben a formában a gyülekezet lelkipásztora maradjak.

Mi várható a gyülekezetben?

Fontos kérdés, és hadd hangsúlyozzam, nekem is fontos kérdés, hogy mi várható a gyülekezetben. Egyrészt, változás lesz az életünkben, másrészt senkinek sem kell attól tartani, hogy földindulásszerű változások lesznek. A gyülekezet lelkipásztori vezetését másnak kell átvenni. A presbitérium egybehangzóan támogatja, hogy Thoma László legyen a gyülekezet új vezető lelkésze, és ez az én szívem vágya is. Laciban elhívott, megajándékozott, felkészült lelkészi vezetője lehet a gyülekezetnek. Én őt mindenben támogatni fogom.

(Jogi értelemben a következő történik: a presbitérium létrehoz egy másik lelkészi állást - nem beosztott lelkészt, hanem önálló lelkészt - amelyre az egyházi törvények alapján lelkipásztort jelöl. Amennyiben a jelölt választható - ezt az egyházmegye vizsgálja - akkor kiírják a választás időpontját. A megnevezett vasárnapon (valamikor májusban, legkésőbb júniusban) a gyülekezet választó tagjai szavaznak a jelöltről. Amennyiben a jelölt a szavazatok többségét megkapja, megválasztottnak tekintendő, amely után az esperes által kiadott engedély alapján foglalja el a lelkészi állást.

Egyrészt tehát, nem lesz változás, hiszen a gyülekezet élete, szolgálatai a megszokott rendben és ütemben fognak tovább haladni. Másrészt pedig idővel lesz változás, hiszen egy új vezető más lelki ajándékokkal, más erősségekkel bír, mást hangsúlyoz.

Miért lehet jó a változás nekünk?

Először mondjuk ki, hogy a legtöbben nem szeretjük a változást. Félünk, frusztrálódunk, bizonytalanságot rejt magában. Ez legtöbbször első reakciója, és ez így normális. Ha szavaznánk most, talán többen a változás ellen foglalnánk állást. De ne felejtjük, hisszük, hogy Isten indított bennünket egy útra. Három dolgot szeretnék hangsúlyozni. Az első, hogy gyülekezetünk életében mindig volt változás. Ez a legjobb hagyományunk, hadd mondjam így, hiszen ahol Isten Lelke él és cselekszik, ott a dolgok mozgásban vannak. Ezeket a változásokat mindig az evangélium terjedése fényében tekintettük, vagy éppen munkáltuk együtt.

Másodszor, az hogy a gyülekezetnek új lelkészi vezetője lesz, frissülést is hoz. Nagyon erősen hiszem, hogy a gazdagréti gyülekezet nem "belőlem van." A felnőtt gyülekezet, amelyről egy éve sokat beszéltünk, nem függ egyetlen személyen. Érett és felnőtt. És hadd mondjam azt is, talán megértitek, hogy nekem is el kell engednem a gyülekezetet, ahogy egy szülőnek el kell engednie a gyermekét. Nekem is szükségem van arra a változásra, hogy még véletlenül sem gondolom, hogy a gyülekezet a személyemen áll vagy bukik. Ehhez kapcsolódik, hogy egy gyülekezet életében is vannak időszakok, fázisok. Elérkeztünk egy olyan időszakba, amikor talán más típusú vezetőre van szükség.

Harmadszor, ezzel a lépéssel annak az Istennek engedelmeskedünk, aki gyümölcstermésre hívott bennünket. Az, hogy a gazdagréti gyülekezet áldássá legyen más gyülekezeteknek, régen velünk van, régen szívünkbe helyezte Isten. Eddig is adtunk abból, amit kaptunk: Alpha, házicsoportok, dicsőítés, Házas Kurzus, Gyógyító jelenlét hétvége. Ezt tesszük továbbra is azzal, ha a gyülekezet felszabadít engem a szolgálatra,

és közben mögöttem áll, imádságban, hitben. Hiszem, hogy a Biblia igazsága itt is megáll: áldozatot hozunk, és áldást nyerünk.

Mire hív ez bennünket?

Először is, mindazzal, amit most gondolsz és érzel - nézz Jézus Krisztusra. Ahogy az igében láttuk, ő a missziói gyülekezet, a missziói élet titka. Benne, általa olyan dolgok történnek, amelyek messze meghaladják a mindennapit, az emberileg elvárhatót. Válaszd őt - és ne engedj teret nem Isten szerint való indulatnak. Igen, a változás nehéz - de kérlek, ne a változásra nézz, és ne magadra nézz, hogy neked mi lenne a jobb (a magad elgondolása szerint). Nézz, nézzünk az Úr Jézus Krisztusra!

Másodszor, válaszd azt, hogy inkább adsz, mint kapsz. Inkább adunk, áldást mondunk, elengedünk, mint ragaszkodunk, megtartunk, bebiztosítunk. Ha mint gyülekezet együtt lépünk be ebbe, sokszoros áldást nyerünk vissza. Légy tudatosan része missziójának!

Harmadszor, imádkozz a folyamatért. Igen, azért, hogy ne tudja a gonosz elültetni a szívünkben a viszály, versengés, pletykázkodás, irigység, keserűség magjait. Légy bölcs, ha ilyet hallasz véletlenül; csendesítsd le, és ne szítsd tovább. Imádkozzunk a presbitériumért, valamint a Thoma családjáért az átmenet időszakában.

„A tanítványokat pedig Antióchiában nevezték először keresztyéneknek.” – Az a vágyam, az az imádságom, hogy mindabban, ami előttünk van, Jézus Krisztus legyen látható. Hirdesse Jézus Krisztust az, ahogy a változás folyamatában hittel, reménységgel, egymást bátorítva járunk. Növekedjen ezáltal Jézus Krisztus – ne csak bennünk és közöttünk, hanem általunk Budapesten, és az egész országban. Missziói gyülekezet vagyunk – kövessük Jézust egy szívvel, együtt, közös életünk következő lépésében. ÁMEN!

Lovas András